

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Dato: 19-03-2020
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPALBR
Sagsnr.: 2001220
Dok. nr.: 1129667

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 24. januar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 267 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peder Hvelplund (EL).

Spørgsmål nr. 267:

”Hvilke initiativer vil ministeren tage for at erstatte det koordinerende tilbud for tidlig opsporing og opfølgning til rusmiddeleksponerede børn fra det nu nedlagte børnespor i Region Hovedstaden og Region Sjælland?”

Svar:

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet, har Sundheds- og Ældreministeriet indhentet bidrag fra Social- og Indenrigsministeriet og Danske Regioner.

På såvel sundhedsområdet som socialområdet findes indsatser, der retter sig mod rusmiddeleksponerede børn.

Danske Regioner oplyser følgende:

”Alle fem regioner har familieambulatorier, som varetager tidlig opsporing af rusmiddeleksponerede børn allerede i graviditeten. I familieambulatorierne følger læger, jordemødre og socialrådgivere de gravide. Og gennem graviditeten er der fokus på at skabe en god kontakt til kvindernes bopælskommune med henblik på at etablere de rigtige tilbud. Familieambulatorierne samarbejder desuden med barselsafsnit, neonatalafdelinger, børneafdelinger, almen praksis og psykiatrien. Børnene bliver således fulgt til skolealderen – og nogle gange efter – af flere aktører i sundhedsvæsenet.

Med satspuljeaftalen for 2014 blev der afsat 20 mio. kr. i perioden 2015-2018 med henblik på at sikre og styrke en tidlig og koordineret indsats over for gravide misbrugere og forebyggelsen af rusmiddelskader hos børn. Som følge af satspuljemidlerne var det muligt at følge og indsamle viden om de gravide og børnene i familieambulatoriet frem til skolealderen. Den statslige bevilling bortfaldt imidlertid ved udgangen af 2018, og det har betydet, at flere regioner har været nødt til at revidere deres tilbud.

Alle regioner tilbyder stadig opfølgende behandling for børn af mødre, der har været indskrevet i et familieambulatorium. Region Sjælland har dog valgt at nedlægge opfølgningen i Familieambulatoriet. I stedet foregår opfølgningen til rusmiddeleksponerede børn på Børne- Ungeafdelingen på Slagelse Sygehus.

Baggrunden for Region Sjællands beslutning om at flytte sit tilbud til rusmiddeleksponerede børn er, foruden frafaldet af satspuljemidler, at klinikerne på baggrund af egne erfaringer og analyserede data ikke vurderede, at det eksisterende tilbud var effektivt. Der var desuden et stort frafald blandt de børn, som blev fulgt i Familieambulatoriet.

Alle familieambulatorier indsamler data om gravide med et misbrug. Regionerne indsamler desuden data om rusmiddeleksponerede børn under deres indlæggelse på hospitalet. Efter udskrivelse bliver børnene fulgt af en kommunal sundhedsplejerske og af egen læge, som indsamler egne data.

Regionerne arbejder i fællesskab på at få oprettet en klinisk database, der samler viden om gravide med misbrug og rusmiddeleksponerede børn. Ønsket om bedre opfølgning er desuden tilkendegivet over for en arbejdsgruppe under Socialstyrelsen, der arbejder med anbefalinger på børneområdet.”

Social- og Indenrigsministeren oplyser følgende:

”På det sociale område er kommunerne forpligtet til at tilbyde særlig støtte til de børn og unge, der har behov for det - uanset om det er på grund af forældrenes misbrugsproblemer eller andre problematikker. Kommunerne har således efter servicelovens § 11 en forpligtelse til at sætte tidligt, målrettet og forebyggende ind for at undgå, at et barn eller en ungs problemer vokser sig store og nødvendiggør en mere indgribende indsats. I de tilfælde, hvor stof- eller alkoholproblemer i familien begynder at påvirke barnet eller den unges generelle udvikling og trivsel, har kommunerne en klar forpligtelse til at sikre, at barnet eller den unge får den støtte, der skal til for at bringe vedkommende tilbage i trivsel, jf. servicelovens § 52.

Med satspuljen for 2015 blev der desuden afsat 70 mio. kr. årligt i varige midler til en ansøgningspulje til behandlingstilbud for børn og unge op til 25 år, som har behov for hjælp til at håndtere en opvækst med stof- eller alkoholisbrug i familien. Puljen skal sikre, at målgruppen har adgang til et gratis tilbud om rådgivning og samtaleterapi.

Ift. konkrete tilbud på socialområdet for tidlig opsporing og opfølgning til rusmiddeleksponerede børn, så oplyser Socialstyrelsen følgende:

Omfattet af den nationale koordinationsstruktur

Den nationale koordinationsstruktur i Socialstyrelsen blev etableret i 2014 for at give staten en væsentlig rolle i at undgå en u hensigtsmæssig afspecialisering på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Socialstyrelsen skal følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde. Aktuelt overvåger styrelsen 35 målgrupper, der enten er meget små eller har meget komplekse problemstillinger og samtidig har behov for højt specialiserede indsatser. To af målgrupperne omhandler rusmiddeleksponerede børn: børn med Føtalt Alkohol Syndrom og børn med Neonatalt Abstinens Syndrom.

Socialstyrelsens kendskab til tilbud til de to målgrupper

Socialstyrelsen har indsamlet viden om en række tilbud til flere af de målgrupper, der er omfattet af den generelle overvågning for at vurdere, hvilke tilbud der har forudsætningerne for at være højt specialiserede til målgrupperne. Det er frivilligt for tilbuddene at indgå i styrelsens undersøgelse.

Tilbuddene bliver screenet ud fra fire objektive kriterier, der bliver suppleret med en faglig vurdering blandt andet i samarbejde med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Socialstyrelsen. De fire objektive kriterier er:

- Borgervolumen
- Medarbejderårsværk
- Medarbejdernes praksiserfaring
- Medarbejdernes uddannelsesmæssige kompetencer

De foreløbige resultater viser, at seks tilbud sandsynligvis har forudsætningerne for at være højt specialiserede til henholdsvis børn med Føtal Alkohol Syndrom og/eller til børn født med Neonatal Abstinens Syndrom, jf. tabel 1.

Tabel 1

Tilbud, der sandsynligvis har forudsætningerne for at være højt specialiserede til børn med Føtal Alkohol Syndrom og/eller til børn med Neonatal Abstinens Syndrom

Tilbud	Driftsherre
Bagsværd Observationshjem*	Privat
Bruckner Praksis*	Privat
Børneneurocenter Vejlefjord*	Privat
Center for hjerneskade*	Privat
Hjerneskadecenter Virum*	Region Hovedstaden
Institut for Kommunikation og Handicap	Region Midtjylland

*Tilbud markeret med en stjerne indgår i VISO's leverandørnetværk. VISO-leverandørerne bliver anvendt i sager, hvor der er tale om rusmiddeleksponering i fostertilstanden, eller hvor man mistænker dette. Det er således sager, hvor der er tale om en hjerneskade som følge af eksponeringen, og hvor VISO's rådgivning forholder sig til konsekvenserne af hjerneskaden i forhold til, hvordan barnet eller den unge skal støttes.

Det skal bemærkes, at Socialstyrelsen i undersøgelsen udelukkende har fokus på tilbud, der leverer højt specialiserede indsatser på det specialiserede socialområde. Undersøgelsen har ikke specifikt fokus på tidlig opsporing og opfølgning til målgrupperne.”

Jeg kan henholde mig til bidragene fra Social- og Indenrigsministeriet og Danske Regioner.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Alberte Rodskjer